

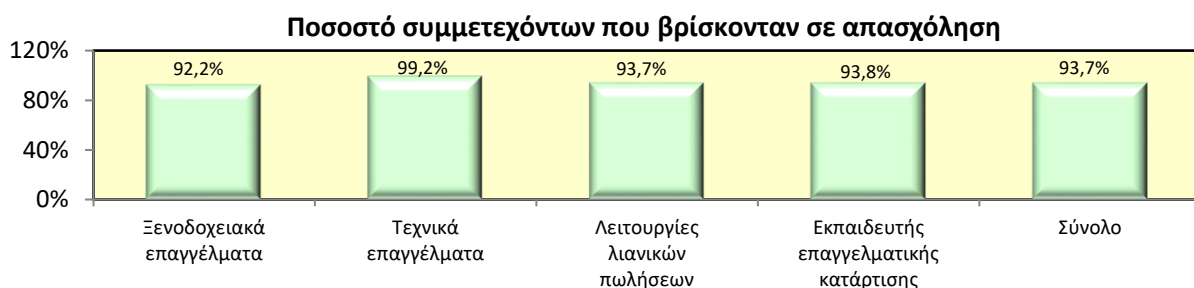
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ (2013-2019)

Η αξιολόγηση των κοινωνικών παρεμβάσεων, περιλαμβανομένων των δραστηριοτήτων κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, αποτελεί για την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (ΑνΑΔ) δραστηριότητα υψηλής προτεραιότητας. Η ΑνΑΔ έχει ως πάγια επιδίωξη τον απολογισμό, τη λογοδοσία και τη διαφάνεια αναφορικά με τις επιδράσεις των παρεμβάσεών της στο ανθρώπινο δυναμικό, στις επιχειρήσεις, αλλά και γενικότερα στην οικονομία και την κοινωνία της Κύπρου. Στο πλαίσιο αυτό, εντάσσεται και η μελέτη, η οποία αφορά στην αξιολόγηση των επιδράσεων του Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων (ΣΕΠ) στα άτομα που πιστοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2013-2019, συλλέγοντας παράλληλα τις απόψεις των επιχειρήσεων των οποίων εργοδοτούμενοί τους έχουν πιστοποιηθεί και των Κέντρων Αξιολόγησης Επαγγελματικών Προσόντων (ΚΑΕΠ)/Εξεταστικών Κέντρων που έχουν πιστοποιήσει άτομα. Σκοπός του του ΣΕΠ είναι η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της αξιολόγησης και πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων των υποψηφίων. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

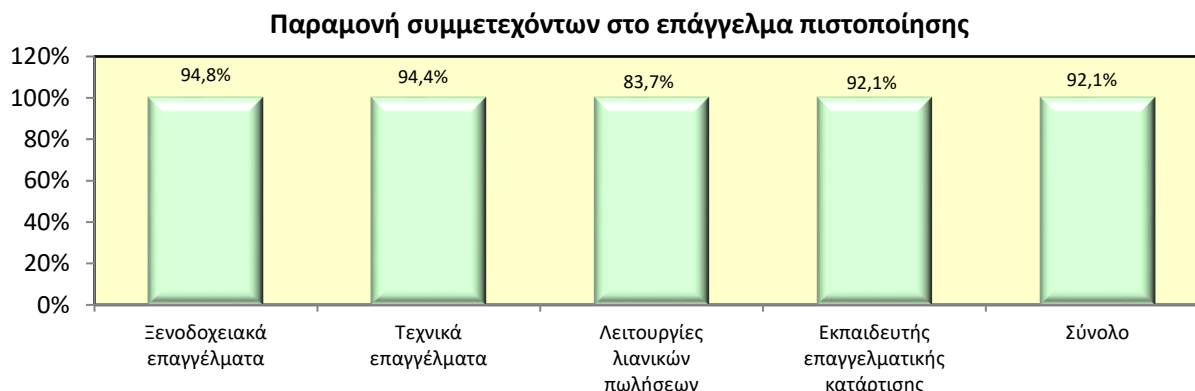
Ο βασικός σκοπός της μελέτης είναι η αξιολόγηση των επιδράσεων του ΣΕΠ στα άτομα που πιστοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2013-2019, συλλέγοντας παράλληλα τις απόψεις των επιχειρήσεων των οποίων εργοδοτούμενοί τους έχουν πιστοποιηθεί και των ΚΑΕΠ/Εξεταστικών Κέντρων που έχουν πιστοποιήσει άτομα. Η συλλογή των στοιχείων έγινε μέσω της χρήσης κατάλληλα διαμορφωμένων ερωτηματολογίων στους συμμετέχοντες, στις επιχειρήσεις όπου εργάζονταν και στα ΚΑΕΠ/Εξεταστικά Κέντρα. Ο πληθυσμός των συμμετεχόντων αφορά 2.692 άτομα και το δείγμα που καλύφθηκε στο πλαίσιο της τηλεφωνικής έρευνας ανέρχεται στα 1.954 άτομα με στατιστικό λάθος 1,0%. Τα στοιχεία αναλύονται με βάση ομαδοποιημένα πρότυπα στα οποία πιστοποιήθηκαν που αφορούν ξενοδοχειακά επαγγέλματα, τεχνικά επαγγέλματα, λειτουργίες λιανικών πωλήσεων και τον εκπαιδευτή επαγγελματικής κατάρτισης. Η έρευνα στις επιχειρήσεις οι οποίες είχαν πάνω από 5 εργοδοτούμενους που έχουν πιστοποιηθεί έγινε σε 21 από τις 33 επιχειρήσεις και στα ΚΑΕΠ/Εξεταστικά Κέντρα σε 39 από τα 47 που έχουν πιστοποιήσει άτομα κατά την περίοδο 2013-2019.

A. Επίδραση του ΣΕΠ στην απασχολησιμότητα

Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, κατά μέσο όρο 3,6 χρόνια μετά την πιστοποίησή τους, η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχόντων (93,7%) ήταν εργαζόμενοι. Κατά την πιστοποίηση, η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχόντων (93,3%) ήταν εργαζόμενοι. Από τους συμμετέχοντες που ήταν εργαζόμενοι κατά τη διάρκεια της πιστοποίησης, το 95,9% παρέμειναν εργαζόμενοι κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, ενώ 2,2% ήταν άνεργοι και 1,9% αδρανείς.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων απασχολούνταν ως Πτυχιούχοι (38,3%) και ακολουθούν οι Υπάλληλοι υπηρεσιών και Πωλητές (20,9%). Κατά επαγγελματική ομάδα, το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων απασχολούνταν ως Λογιστές και σύμβουλοι επιχειρήσεων και διοίκησης (14,6%) και ακολουθούν οι Εκπαιδευτικοί με ποσοστό 13,4%. Η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχόντων (92,1%) παρέμειναν στο επάγγελμα που πιστοποιήθηκαν. Σημειώνεται το συγκριτικά μικρότερο ποσοστό των συμμετεχόντων που πιστοποιήθηκαν στις λειτουργίες λιανικών πωλήσεων και παρέμειναν στο επάγγελμα αυτό (83,7%).

Κατά μέσο όρο οι ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές των απασχολούμενων ήταν €1.514. Πάνω από 8 στους 10 συμμετέχοντες (83,5%) εργάζονταν με καθεστώς πλήρους και μόνιμης απασχόλησης, με το ποσοστό να είναι σημαντικά μεγαλύτερο σε όσους πιστοποιήθηκαν σε τεχνικά επαγγέλματα (98,4%) και συγκριτικά μικρότερο σε όσους πιστοποιήθηκαν στα ξενοδοχειακά επαγγέλματα (77,6%).

Η μεγάλη πλειονότητα των συμμετεχόντων (80,0%) συνέχισαν να εργάζονται στην ίδια επιχείρηση που εργάζονταν όταν πιστοποιήθηκαν μέσω του ΣΕΠ.

Πάνω από 8 στους 10 απασχολούμενους συμμετέχοντες (81,1%) ανέφεραν ότι οι επιχειρήσεις αναγνώρισαν θετικά την απόκτηση επαγγελματικού προσόντος μέσω του ΣΕΠ. Στην πλειονότητά τους (77,8%) ανέφεραν ότι το ΣΕΠ βελτίωσε σε πολύ καλό ή καλό βαθμό την επαγγελματική τους πορεία και το 84,9% θεωρούν ότι ο βαθμός σύνδεσης των καθηκόντων/τομέων εργασίας τους με τις γνώσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια συμμετοχής τους στο ΣΕΠ είναι πολύ καλός ή καλός.

Σχεδόν 7 στους 10 συμμετέχοντες που ήταν άνεργοι/αδρανείς κατά τη διάρκεια της πιστοποίησης και εξακολουθούσαν να είναι και κατά τη διάρκεια της έρευνας (68,7%), ανέφεραν ότι δεν εργάστηκαν μετά την ολοκλήρωση της συμμετοχής τους στο ΣΕΠ. Οι κυριότεροι λόγοι παραμονής στην ανεργία είναι οι «δυσκολίες στην εξεύρεση οποιασδήποτε μορφής εργασίας» (26,4%) και η «ηλικία» (14,0%). Πάνω από 5 στους 10 αδρανείς συμμετέχοντες (52,9%) ανέφεραν ότι ο κυριότερος λόγος αποχώρησής τους από την αγορά εργασίας είναι η «συνταξιοδότηση».

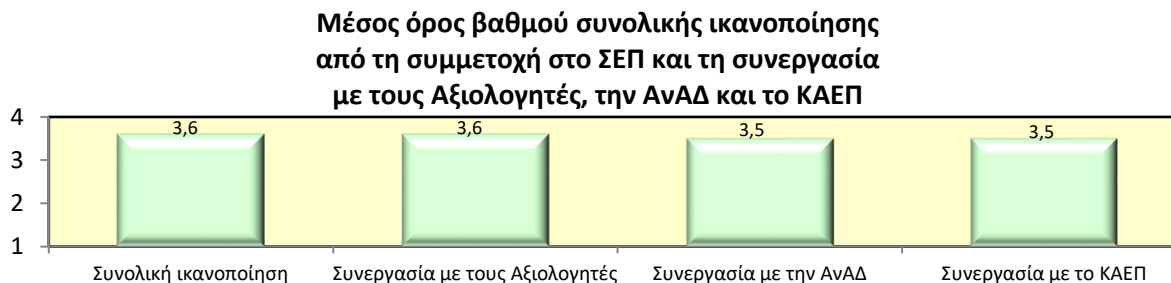
B. Οφέλη που αποκόμισαν οι συμμετέχοντες από την πιστοποίηση

Οι εργαζόμενοι συμμετέχοντες ανέφεραν τη «βελτίωση των επαγγελματικών τους γνώσεων και δεξιοτήτων» (45,8%) ως το κυριότερο όφελος. Οι συμμετέχοντες, στο σύνολό τους, ανέφεραν τη «βελτίωση των προσωπικών τους γνώσεων και δεξιοτήτων» (23,7%) και τη «βελτίωση της προσωπικής τους ανάπτυξης» (22,7%) ως τα κυριότερα οφέλη από την πιστοποίηση.

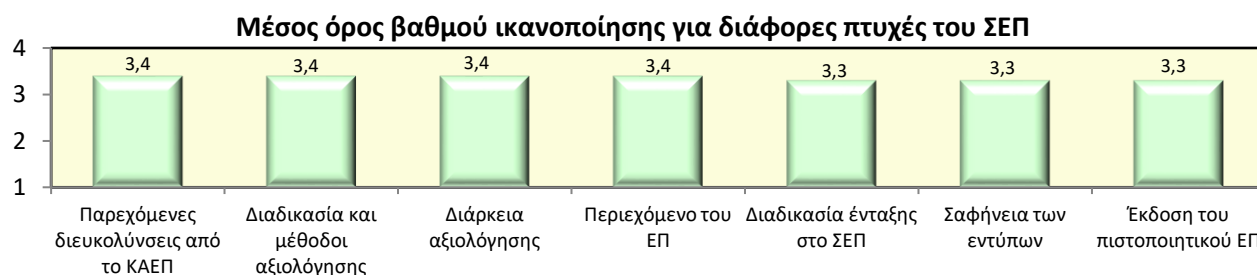
Σχεδόν 9 στους 10 συμμετέχοντες (88,6%), ανέφεραν ότι θεωρούν από πολύ χρήσιμες μέχρι χρήσιμες τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν από τη συμμετοχή τους στο ΣΕΠ. Σχεδόν 8 στους 10 (76,4%) ανέφεραν ότι οι προοπτικές απασχόλησής τους βελτιώθηκαν σε πολύ καλό ή καλό βαθμό από τη συμμετοχή τους στο ΣΕΠ.

Γ. Ικανοποίηση συμμετεχόντων από τη συμμετοχή τους στο ΣΕΠ

Το 93,2% των συμμετεχόντων ήταν είτε πολύ ικανοποιημένοι ή ικανοποιημένοι¹ από τη συμμετοχή τους στο ΣΕΠ και το 92,9% θα παρότρυναν τρίτους για να συμμετάσχουν. Οι συμμετέχοντες στη συντριπτική τους πλειονότητα έμειναν είτε πολύ ικανοποιημένοι ή ικανοποιημένοι από τη συνεργασία που είχαν με τους Αξιολογητές (93,3%), την ΑνΑΔ (86,7%) και το ΚΑΕΠ (88,6%) στο πλαίσιο της συμμετοχής τους στο ΣΕΠ.

Αναφορικά με τον βαθμό ικανοποίησης σε σχέση με διάφορες πτυχές του ΣΕΠ, φαίνεται ότι οι συμμετέχοντες έμειναν ικανοποιημένοι σε όλες.

Δ. Επιχειρήσεις των οποίων εργοδοτούμενοί τους έχουν πιστοποιηθεί

Οι επιχειρήσεις στην πλειονότητά τους έμειναν συνολικά πολύ ικανοποιημένες (81,0%) από τη συμμετοχή εργοδοτούμενων τους στο ΣΕΠ. Σχεδόν 9 στις 10 επιχειρήσεις (85,7%) ανέφεραν ότι οι εργοδοτούμενοι που πιστοποίησαν τα επαγγελματικά τους προσόντα (ΕΠ) έχουν καλύτερη απόδοση και το 66,7% ανέφεραν ότι η πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία πρόσληψης. Πάνω από 7 στις 10 επιχειρήσεις (71,4%) επιβραβεύουν τους εργοδοτούμενους που έχουν πιστοποιηθεί, με κυριότερους τρόπους επιβράβευσης την «επαγγελματική ανέλιξη» (33,3%) και την «αναβάθμιση καθηκόντων» (28,6%).

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι όλες οι επιχειρήσεις ανέφεραν ότι θα ενθάρρυναν το προσωπικό τους να συμμετάσχει στο ΣΕΠ για την πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων. Επίσης, πάνω από 9 στις 10 επιχειρήσεις (95,2%) ανέφεραν ότι θα παρότρυναν και άλλες επιχειρήσεις να ενθαρρύνουν τους εργοδοτούμενους τους να πιστοποιήσουν επαγγελματικό προσόν στο πλαίσιο του ΣΕΠ.

Ε. ΚΑΕΠ/Εξεταστικά Κέντρα

Τα ΚΑΕΠ που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι συνολικά έμειναν ικανοποιημένα τόσο από τη διαδικασία πιστοποίησης του ΣΕΠ (69,2%) όσο και από τη συνεργασία τους με την ΑνΑΔ (84,6%). Σχεδόν 9 στα 10 ΚΑΕΠ χαρακτήρισαν το επίπεδο προσβασιμότητάς τους στο ΣΕΠ πολύ καλό (25,6%) ή καλό (61,5%). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι πάνω από 9 στα 10 ΚΑΕΠ (94,9%) θα παρότρυναν τις επιχειρήσεις να ενθαρρύνουν τους εργοδοτούμενους τους να συμμετάσχουν στο ΣΕΠ για την πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων τους.

¹ Χρησιμοποιήθηκε η βαθμολογική κλίμακα: 1: Καθόλου ικανοποιημένοι 2: Μερικώς ικανοποιημένοι 3: Ικανοποιημένοι και 4: Πολύ ικανοποιημένοι.

ΣΤ. Καταληκτικές επισημάνσεις

Το ΣΕΠ φαίνεται να επιτυγχάνει σε μεγάλο βαθμό τον στόχο της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της αξιολόγησης των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων των ατόμων και συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων. Η βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων των ατόμων μέσα από τη διαδικασία πιστοποίησής τους είναι αδιαμφισβήτητη και αναφέρθηκε ως όφελος τόσο από τα ίδια τα άτομα όσο και από τις επιχειρήσεις των οποίων εργοδοτούμενοί τους έχουν πιστοποιηθεί καθώς και από τα ΚΑΕΠ/Εξεταστικά Κέντρα. Η χρησιμότητα του ΣΕΠ φαίνεται ιδιαίτερα από τον υψηλό βαθμό ικανοποίησης που εκφράζουν οι συμμετέχοντες.

Τα ΚΑΕΠ και οι Αξιολογητές Επαγγελματικών Προσόντων αποτελούν σημαντικούς συντελεστές για την επιτυχία του ΣΕΠ. Η διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών των ΚΑΕΠ και των Αξιολογητών, αλλά και αξιολόγησή τους μέσα από έρευνα καθώς και συμπλήρωση ειδικού εντύπου από τους συμμετέχοντες μετά την πιστοποίηση, είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Η επέκταση του ΣΕΠ θα επιτευχθεί εάν, μεταξύ άλλων, σε όλα τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα συμπεριληφθούν τα πιστοποιητικά ΕΠ που εκδίδει η ΑνΑΔ στα κριτήρια για χορήγηση άδειας εξάσκησης του επαγγέλματος. Η αξιολόγηση και πιστοποίηση στο πλαίσιο του ΣΕΠ όλων των αποφοίτων των Τεχνικών Σχολών και των Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που προσφέρουν σχετικούς κλάδους σπουδών, θα συμβάλει στην περαιτέρω προώθηση του ΣΕΠ. Σημαντικό είναι επίσης, τα Πρότυπα Επαγγελματικών Προσόντων να γίνουν σημείο αναφοράς για τα επιχορηγούμενα από την ΑνΑΔ προγράμματα κατάρτισης. Παράλληλα, θεωρείται απαραίτητο να δοθεί περαιτέρω προβολή και δημοσιότητά του.

Ζ. Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων

Τα δημογραφικά στοιχεία για το φύλο των συμμετεχόντων αφορούν στα 2.692 άτομα που πιστοποιήθηκαν, ενώ τα στοιχεία για την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης και την επαρχία αφορούν στα 1.954 άτομα που συμμετείχαν στην τηλεφωνική έρευνα.

- Φύλο: Άνδρες (50,4%), Γυναίκες (49,6%)
- Ηλικία: 16-24 (1,6%), 25-39 (40,2%), 40-54 (41,8%), 55-64 (14,4%), 65+ (1,6%), ΔΑ (0,4%)
- Εκπαίδευση: Δημοτικό (5,2%), Γυμνάσιο (5,3%), Λύκειο (16,9%), Τεχνικές Σχολές (7,2%), Μεταλυκειακή (13,0%), Πτυχίο (23,3%), Μεταπτυχιακό (24,9%), Διδακτορικό (4,2%)
- Επαρχία: Λευκωσία (36,0%), Λεμεσός (20,3%), Λάρνακα (17,1%), Πάφος (13,8%), Αμμόχωστος (12,8%)

Η. Χαρακτηριστικά επιχειρήσεων

Τα στοιχεία αφορούν στα χαρακτηριστικά των 21 επιχειρήσεων των οποίων εργοδοτούμενοί τους έχουν πιστοποιηθεί και έχουν συμμετάσχει στην έρευνα.

- Τομείς οικονομικής δραστηριότητας: Ξενοδοχεία (52,4% - 11 επιχειρήσεις), Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες (19,0% - 4 επιχειρήσεις), Εκπαίδευση (14,3% - 3 πανεπιστήμια), Τηλεπικοινωνίες (9,5% - 2 επιχειρήσεις), Τράπεζες (4,8% - 1 τράπεζα)
- Μέγεθος: 1-9 άτομα (4,8%), 10-49 άτομα (9,5%), 50-249 άτομα (33,3%), 250+ άτομα (52,4%)

Θ. Χαρακτηριστικά ΚΑΕΠ/Εξεταστικών Κέντρων

Τα στοιχεία αφορούν στα χαρακτηριστικά των 39 ΚΑΕΠ/Εξεταστικών Κέντρων, τα οποία συμμετείχαν στη διαδικασία πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων και έχουν συμμετάσχει στην έρευνα.

- Κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας: Εκπαίδευση (64,0%), Λιανικό εμπόριο (7,7%), Δραστηριότητες παροχής συμβουλών (7,7%), Βιομηχανία τροφίμων (5,1%), Ξενοδοχεία (5,1%)
- Μέγεθος: 1-9 άτομα (51,3%), 10-49 άτομα (17,9%), 50-249 άτομα (20,5%), 250+ άτομα (7,7%), ΔΓ/ΔΑ (2,6%)